

Raadsvoorstel

Zaaknummer: / 15106-2025

Onderwerp: Evaluatie verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteit

Auteur	: Anne Meulepas
Team	: Planvorming en ontwerp
E-mail	: Anne.Meulepas@gemeentemaashorst.nl
Port.	: F.J.M. van Lankvelt

Effect op de begroting

☐ Ja ☒ Nee

Onderwerp

Evaluatie bindend adviesrecht en verplichte participatie bij een bopa.

Voorstel

1. Vast te stellen de lijst aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij de gemeenteraad als adviseur wordt aangewezen, te weten:
 - a. projecten met betrekking tot energieopwekking en energieopslag ten behoeve van bedrijfsmatige exploitatie;
 - b. bovenlokale infrastructurele projecten, zoals hoogspanningsverbindingen of aanpassingen aan N-wegen;
 - c. het oprichten, bouwen, uitbreiden of veranderen van een gebouw ten behoeve van een maatschappelijke voorziening als er sprake is van een maatschappelijk gevoelig initiatief, zoals bijvoorbeeld een school, een crematorium, een AZC, een religieuze ontmoetingsplek of mestverwerkend bedrijf;
 - d. het bouwen op, uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensierrein.
2. Vast te stellen de lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsactiviteit waarbij participatie door initiatiefnemer verplicht is, te weten:
 - a. In ieder geval als de lijst van aangewezen gevallen waarin de gemeenteraad bindend advies dient te geven van toepassing is;
 - b. Het bouwen, verbouwen of uitbreiden van één of meerdere (tijdelijke) woningen;
 - c. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van bedrijven;
 - d. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van agrarische bedrijven;
 - e. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van detailhandel;
 - f. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van horeca;
 - g. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van dienstverlening;
 - h. projecten met betrekking tot energieopwekking en energieopslag;
 - i. (Bovenlokale) infrastructurele projecten (waaronder in ieder geval wordt verstaan: verkeersinfrastructuur, (fiets)bruggen, geluidschermen, laadpleinen met carports, zendmasten en waterbouwkundige werken);

- j. het bouwen van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, indien het bouwwerk:
 - i. hoger is dan 6 m; of
 - ii. groter is dan 25 m²;
 - k. activiteiten die project-m.e.r.-plichtig zijn;
 - l. het toestaan van permanente bewoning in een recreatiewoning;
 - m. de realisering en uitbreiding van maatschappelijke-, sport- en recreatieve voorzieningen en bedrijven;
 - n. het bouwen, op uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensierrein;
 - o. het realiseren en/of gebruiken van verblijfsruimte voor internationale werknemers.
- 3. In te trekken de op 16 november 2023 vastgestelde lijst van gevallen bindend adviesrecht raad en gevallen verplichte participatie voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.
 - 4. Te besluiten bij een aanvraag voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit, die is ingediend vóór 1 februari 2026, de op 16 november 2023 vastgestelde lijst van gevallen van verplichte participatie van toepassing te verklaren.
 - 5. Dit besluit in werking te laten treden op de dag na die van bekendmaking.
 - 6. Dit besluit aan te halen als 'Besluit tot aanwijzing bindend adviesrecht en verplichte participatie BOPA.
-

Inleiding

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Deze wet heeft 26 oude wetten binnen het ruimtelijk domein gebundeld tot één integrale wet. Als een nieuw initiatief niet past in het omgevingsplan, kan een omgevingsvergunning worden verleend in afwijking van het omgevingsplan. Dit heet de buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa). Op 16 november 2023 heeft de gemeenteraad besloten in welke gevallen er bij een bopa bindend advies aan de raad gevraagd moet worden en wanneer er verplicht geparticipeerd moet worden door een initiatiefnemer. De volgende twee lijsten zijn destijds vastgesteld.

Bindend adviesrecht

Lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij de gemeenteraad is aangewezen als adviseur:

- a. projecten met betrekking tot energieopwekking en energieopslag ten behoeve van bedrijfsmatige exploitatie;
- b. bovenlokale infrastructurele projecten, zoals hoogspanningsverbindingen of aanpassingen aan N-wegen;
- c. het oprichten, bouwen, uitbreiden of veranderen van een gebouw ten behoeve van een maatschappelijke voorziening als er sprake is van een maatschappelijk gevoelig initiatief, zoals bijvoorbeeld een school, een crematorium, een AZC, een religieuze ontmoetingsplek of mestverwerkend bedrijf;
- d. het bouwen op, uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensierrein.

Verplichte participatie

Lijst van aangewezen gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarbij participatie voor de initiatiefnemer verplicht is:

- a. het bouwen, verbouwen of uitbreiden van één of meerdere woningen;
- b. het oprichten, veranderen, of uitbreiden van bedrijven;
- c. projecten met betrekking tot energieopwekking en energieopslag;
- d. infrastructurele projecten;
- e. het bouwen van bouwwerken, geen gebouw zijnde;
- f. activiteiten die project-m.e.r.-plichtig zijn;
- g. het toestaan van permanente bewoning in een recreatiewoning;
- h. de realisering en uitbreiding van maatschappelijke-, sport- en recreatieve voorzieningen en bedrijven;
- i. het bouwen, op uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensieterrein.

In het raadsbesluit van 16 november 2023 is tevens besloten dat deze lijsten uiterlijk één jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet geëvalueerd dienen te worden. Deze evaluatie gaat enkel over de inhoud van de twee lijsten.

Er is gekozen voor een interne evaluatie met de planjuristen van Planvorming & Ontwerp en omgevingsadviseurs van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving met ondersteuning van een participatieadviseur.

Bindend advies

Er bestaat op dit moment geen behoefte om de lijst voor het bindend adviesrecht aan te passen. Er zijn geen nieuwe inzichten opgedaan waaruit blijkt dat er categorieën toegevoegd dienen te worden of dat de genoemde categorieën overbodig of onpraktisch zijn. Deze lijst wordt dus niet aangepast.

Verplichte participatie

Er bestaat de behoefte om de lijst voor verplichte participatie aan te passen. Omgevingsadviseurs hebben gemerkt dat enkele bestaande categorieën verduidelijkt dienen te worden voor aanvragers van de bopa. Daarnaast wordt er een categorie verwijderd van de lijst en wordt er een categorie toegevoegd.

De voorgestelde wijzingen staan hieronder dikgedrukt en cursief.

Verplichte participatie

Op grond van de evaluatie wordt de volgende lijst voorgesteld met categorieën van buitenplanse omgevingsactiviteiten waarbij participatie voor de initiatiefnemer verplicht is:

- a. **in ieder geval als de lijst van aangewezen gevallen waarin de gemeenteraad bindend advies dient te geven van toepassing is;**
- b. het bouwen, verbouwen of uitbreiden van één of meerdere *(tijdelijke)* woningen;
- c. het oprichten, veranderen of uitbreiden van bedrijven;
- d. **het oprichten, veranderen of uitbreiden van agrarische bedrijven;**
- e. **het oprichten, veranderen of uitbreiden van detailhandel;**
- f. **het oprichten, veranderen of uitbreiden van horeca;**
- g. **het oprichten, veranderen of uitbreiden van dienstverlening;**
- h. projecten met betrekking tot energieopwekking en energieopslag;
- i. **(Bovenlokale) infrastructurele projecten (fiets)bruggen, geluidschermen, laadpleinen met carports, zendmasten en waterbouwkundige werken;**
- j. **het bouwen van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, indien het bouwwerk:**
 - i. **hoger is dan 6 m; of**
 - ii. **groter is dan 25 m²;**

- k. activiteiten die project-m.e.r.-plichtig zijn;
- l. het toestaan van permanente bewoning in een recreatiewoning;
- m. de realisering en uitbreiding van maatschappelijke-, sport- en recreatieve voorzieningen en bedrijven;
- n. het bouwen, op uitbreiden of veranderen van (het gebruik van) een defensieterrein;
- o. **het realiseren en/of gebruiken van verblijfsruimte voor internationale werknemers.**

Beoogd effect

Met dit besluit wordt naar aanleiding van de evaluatie de lijst van verplichte participatie verbeterd.

Argumenten

1.1 Er is geen behoefte om lijst voor bindend advies te wijzigen.

Uit de evaluatie blijkt dat er geen behoefte bestaat om de lijst voor bindend advies te wijzigen.

2.1 De lijst met categorieën voor verplichte participatie is nader aangevuld

Er zijn enkele categorieën verduidelijkt en toegevoegd. Er is verduidelijkt dat als het bindend advies van toepassing is, er altijd geparticipeerd dient te worden. Daarnaast bestond er onduidelijkheid over categorie b van de lijst voor verplichte participatie. De indruk werd gewekt dat het ging over bedrijven op een bedrijventerrein en dat is niet de bedoeling geweest. Daarom is in categorie c t/m f verduidelijkt dat er geparticipeerd dient te worden bij de oprichting, verandering of uitbreiding van elke vorm van bedrijfsvoering. Dit past bij de doelstelling van gemeente Maashorst om participatie zo veel mogelijk te stimuleren.

2.2 Het onderdeel bouwwerken, geen gebouw zijnde is aangepast

We zijn tot de conclusie gekomen dat het opnemen van een bouwwerk, geen gebouw zijnde niet nodig is. Voorbeelden hiervan zijn terreinafscheidingen, vlaggenmasten en overkappingen. Naar ons oordeel is participatie in deze gevallen onnodig bezwarend. Om te voorkomen dat bij de grotere bouwwerken, geen gebouwen zijnde niet geparticipeerd wordt, is er een drempel opgenomen. Pas als een bouwwerk, geen gebouw zijnde hoger is dan 6 m of groter dan 25 m² geldt de participatieplicht. Dit sluit aan bij de regels uit het omgevingsplan. Bouwwerken, geen gebouw zijnde lager dan 6 m en kleiner dan 25 m² zijn doorgaans op grond van het omgevingsplan rechtstreeks toegestaan en dus is er geen bopa voor nodig. Er is gekozen om geen drempel toe te voegen voor het geluidsniveau (db-waarden). De eisen omtrent het toegestane geluidsniveau zijn geborgd in het Besluit bouwwerken leefomgeving (BBL) en worden getoetst bij de omgevingsvergunning voor een technische bouwactiviteit en niet de bopa.

2.3 In het nieuwe beleid huisvesting internationale werknemers staat dat participatie verplicht is.

Door dit onderdeel toe te voegen is het gewaarborgd dat participatie bij de huisvesting van internationale werknemers verplicht is.

3.1 De eerder vastgestelde lijst voor bindend adviesrecht en verplichte participatie dient ingetrokken te worden.

Met dit beslispuunt wordt de eerdere vastgestelde lijst voor bindend adviesrecht en verplichte participatie ingetrokken. Dit is nodig omdat er anders twee lijsten naast elkaar bestaan.

4.1 Er is overgangsrecht opgenomen voor aanvragen ingediend net na inwerkingtreding besluit.

Het overgangsrecht is nodig voor aanvragen die worden voorbereid vóór inwerkingtreding van het besluit, maar worden ingediend na inwerkingtreding van het besluit. Het overgangsrecht zorgt ervoor dat voor aanvragen ingediend voor 1 februari 2026 de oude lijst van gevallen voor verplichte participatie nog van toepassing is.

Kanttekeningen

2.1. Initiatiefnemers zullen in meer gevallen verplicht zijn te participeren.

De uitbreiding met lijst van verplichte participatie betekent dat initiatiefnemers in meer gevallen zullen moeten participeren. Het voordeel hiervan is dat het houden van een omgevingsdialoog hopelijk betere ruimtelijke plannen zullen opleveren.

Financiën

Geen financiële gevolgen.

Duurzame ontwikkeling

N.v.t.

Participatie

De evaluatie is intern uitgevoerd met de planjuristen van Planvorming & Ontwerp samen met de omgevingsadviseurs van VTH met ondersteuning van een participatieadviseur. Dit voorstel gaat uitdrukkelijk niet over de manier waarop er geparticipeerd dient te worden en andere onderwerpen welke in de participatieverordening aan bod komen.

Communicatie

Het besluit zal via het gemeenteblad gepubliceerd worden en zal intern aan collega's worden gecommuniceerd. Verder zal de aangepaste lijst op de website van de gemeente Maashorst geplaatst worden.

Vervolg

Na publicatie van het besluit treedt het in werking. Er kan geen beroep worden ingesteld tegen het besluit.

Bijlagen ter informatie

1. Bevindingen evaluatie bindend adviesrecht en verplichte participatie bopa.

Maashorst, 25 november 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris,

de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

J.A. van der Pas